

Lovforslag nr. L 31. Fremsat den 9. oktober 1985 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

(Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed)

§ 1

I lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed, som ændret senest ved lov nr. 276 af 6. juni 1985, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Danmarks Radio har ret til spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg.

Stk. 2. Enkeltpersoner, selskaber, foreninger og lign., der har fået tilladelse efter kapitel 2 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen sprede lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg.«

2. § 3, stk. 3 og 4, ophæves.

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Lyd- og billedprogrammer må endvidere uanset § 3 fordeles ved hjælp af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, i følgende tilfælde:

- 1) Danmarks Radio har ret til at lade programmer fordele.
- 2) Enkeltpersoner, selskaber, foreninger og lign., der har fået tilladelse efter kapitel 2 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen lade programmer fordele.
- 3) Det nævn, der er omtalt i § 15 f, kan i særlige tilfælde tillade, at programmer om enkeltstående begivenheder af lokal karakter fordeles i kortere perioder inden for et lokalt område. Hvor et nævn ikke

er oprettet, træffes afgørelsen af det udvalg, der er omtalt i § 15 i.

- 4) Fordeling af programmer kan uden tilladelse ske i anlæg, som ikke omfatter mere end 25 tilslutninger i en bygning eller en gruppe af nærtliggende bygninger.

§ 3 b. Det påhviler ejere af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, at sikre, at der i anlægget sker en fordeling af Danmarks Radios fjernsynsprogrammer og andre landsdækkende eller til modtagelse i det pågældende område bestemte regionale fjernsynsprogrammer, som udsendes i overensstemmelse med gældende lov.

Stk. 2. Det påhviler ejere af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, og som indeholder mere end 10 kanaler, at stille en kanal til rådighed for lokale fjernsynsprogrammer, der spredes eller fordeles i det pågældende område i henhold til tilladelse efter kapitel 2 a.«

4. Efter § 15 indsættes som kapitel 2 a:

»Kapitel 2 a

Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed

§ 15 a. Det nævn, der er omtalt i § 15 f, kan give enkeltpersoner og selskaber, foreninger og lign. tilladelse til radio- og fjernsynsvirksomhed ved hjælp af radioanlæg eller kabelanlæg inden for et lokalt område.

Stk. 2. Tilladelse kan kun udstedes, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Udstedes tilladelse til en enkeltperson, skal denne have bopæl i det pågældende lokale område.
- 2) Udstedes tilladelse til et selskab, en forening eller lignende, skal et flertal af bestyrelsens medlemmer have bopæl i området.
- 3) Selskabet, foreningen eller lign. skal have radio- eller fjernsynsvirksomhed som eneste formål.

Stk. 3. Tilladelsens indehaver skal selvstændigt udøve programvirksomheden. Programvirksomheden må kun i særlige tilfælde omfatte programmer, der udsendes samtidig af en anden indehaver af en tilladelse.

Stk. 4. Tilladelse til programspredning ved hjælp af radioanlæg er betinget af, at der inden for en fastsat frist, der kan forlænges, foreligger tilladelse til radiospredning efter lov om radiokommunikation.

§ 15 b. Tilladelse udstedes for en bestemt periode, der maksimalt kan være 3 år for radio og 5 år for fjernsyn. Fornyelse af tilladelse kan ske ved periodens udløb.

Stk. 2. Ved behandlingen af ansøgninger skal det nævn, der er omtalt i § 15 f, søge at sikre det enkelte lokale område en samlet programvirksomhed af alsidig karakter.

Stk. 3. Nævnet kan i forbindelse med udstedelsen af en tilladelse bl.a. stille vilkår om, at programvirksomheden udøves i overensstemmelse med ansøgningen.

§ 15 c. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter regler om, hvorledes reklamer og udsendelser, der støttes af erhvervsvirksomheder, kan indgå i programvirksomheden.

§ 15 d. Tilladelsens indehaver skal optage og i 3 måneder opbevare alle udsendelser på bånd i overensstemmelse med regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender. I forbindelse med behandlingen af en sag vedrørende programvirksomheden kan det pålægges indehaveren at aflevere optagelser af udsendelserne. Hvis behandlingen af sager vedrørende programvirksomheden gør det nødvendigt, kan det pålægges

indehaveren at opbevare bånd i mere end 3 måneder.

§ 15 e. Tilladelsens indehaver skal sørge for, at der for hver udsendelse findes en programleder. Programlederen skal i videst muligt omfang have kendskab til, hvem der har deltaget i eller på anden måde medvirket til udsendelsen.

Stk. 2. Tilladelsens indehaver skal sørge for, at der ved afslutningen af hvert program gives oplysning om, hvem der er programleder.

§ 15 f. Tilladelse efter § 15 a udstedes af et lokalt nævn, der nedsættes af kommunalbestyrelsen. Flere kommunalbestyrelser kan nedsætte et fælles nævn.

Stk. 2. Nævnet består af et ulige antal medlemmer, mindst 5 og højst 13. Et mindretal vælges direkte af kommunalbestyrelsen. De øvrige medlemmer vælges efter følgende regler:

Kommunalbestyrelsen indkalder med mindst 14 dages varsel til et møde med deltagelse af lokale foreninger og organisationer, der udvælges efter kommunalbestyrelsens skøn. Der skal ved udøvelsen af dette skøn lægges vægt på en alsidig repræsentation af det lokale foreningsliv. Opnås der på mødet enighed om valget af de øvrige medlemmer til nævnet, anses de pågældende for valgt. Opnås der ikke enighed, vælger kommunalbestyrelsen medlemmerne efter indhentet udtalelse fra de pågældende foreninger og organisationer.

Stk. 3. Nævnets funktionsperiode følger den kommunale valgperiode. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for nævnets virksomhed.

§ 15 g. Nævnet fører tilsyn med programvirksomheden og påtaler overtrædelser af loven, bestemmelser fastsat efter loven og vilkår for tilladelser.

Stk. 2. Nævnet kan afkræve en tilladelsesindehaver oplysninger om virksomhedens drift.

Stk. 3. En tilladelse kan inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis indehaveren ikke udnytter tilladelsen, eller der sker en væsentlig afbrydelse af programvirksomheden. *Stk. 4.* En tilladelse kan inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis indehaveren

- 1) ikke længere opfylder betingelserne i § 15 a, stk. 2,
- 2) overtræder § 15 a, stk. 3,
- 3) tilsidesætter § 15 d eller pålæg, der er meddelt efter denne bestemmelse, eller
- 4) overtræder § 15 e.

Stk. 5. En tilladelse kan i øvrigt inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis en overtrædelse som nævnt i stk. 1 er grov, eller overtrædelser er ofte gentagne.

Stk. 6. Nævnets afgørelse om inddragelse af en tilladelse kan inden 4 uger fra meddelelsen om afgørelsen kræves indbragt for det udvalg, der er omtalt i § 15 i. En klage har opsættende virkning, medmindre udvalget bestemmer andet.

§ 15 h. Bestemmelserne i §§ 9–11 i lov om pressens brug finder tilsvarende anvendelse på spørgsmål om berigtigelse i forbindelse med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. I sådanne sager erstattes det medlem af berigtigelsesnævnet, som er udpeget efter indstilling fra Danske Dagblades Fællesrepræsentation, med et medlem, som udnævnes af justitsministeren efter indstilling fra ministeren for kulturelle anliggender. Dette medlem skal have kendskab til lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Stk. 2. Ved anvendelse af de regler, der er nævnt i stk. 1, sidestilles indehaveren af en tilladelse med redaktøren af et periodisk skrift.

§ 15 i. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et udvalg med følgende opgaver:

- 1) Efter forhandling med Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet at træffe den endelige administrative afgørelse om fordelingen af sendestationer på lokalområder under hensyn til de frekvensmæssige muligheder.
- 2) At træffe den endelige administrative af-

gørelse i klagesager om inddragelse af sendetilladelser.

- 3) At rådgive ministeren om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Stk. 2. Udvalget består af 5–7 medlemmer, der skal repræsentere juridisk, teknisk og mediemæssig sagkundskab. Udvalget nedsættes for 4 år ad gangen.

Stk. 3. Ministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra udvalget en forretningsorden for dette.

§ 15 j. For tilladelser givet efter § 3 a, nr. 3, finder bestemmelserne i § 15 a, stk. 3, § 15 c, § 15 d, § 15 e og § 15 h anvendelse.

§ 15 k. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte regler om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.«

5. § 22, stk. 1 og 2, affattes således:

»§ 22. Med bøde straffes den, der

- 1) spreder lyd- eller billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden ved hjælp af radioanlæg i strid med § 1,
- 2) fordeler lyd- eller billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, ved hjælp af fællesantenneanlæg eller andre kabelanlæg i strid med § 3 eller § 3 a,
- 3) tilsidesætter en afgørelse om berigtigelse, jfr. § 15 h, eller
- 4) overtræder § 3 b, § 15 d, § 15 e eller § 21.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes efter § 5, § 15 c og § 15 k, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1986. §§ 15 a, 15 b, 15 c, 15 f, 15 i og 15 k træder dog i kraft ved lovens bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Loven om radio- og fjernsynsvirksomhed af 1973 er senest ændret ved lov nr. 276 af 6. juni 1985 (se Folketingstidende 1984-85 sp. 6457, 7019, 11006 og 11268, A sp. 3661, B sp. 1717 og C sp. 669). Ændringsloven har bl.a. tilvejebragt hjemmel for en fordeling i fællesantenneanlæg m.v. af langdistancefremførte nabolandsprogrammer og programmer fra kommunikationssatellitter. Loven har i denne forbindelse tilvejebragt rammerne for en hensigtsmæssig opbygning af et hybridnet baseret på fællesantenneanlæg og det offentlige telenet i overensstemmelse med folketingsbeslutningen herom af 26. februar 1985 (se Folketingstidende 1984-85 sp. 73, 1238 og 6596, A sp. 451, B sp. 759 og C sp. 233).

Det er formålet med nærværende lovforslag at fastsætte de regler, der er nødvendige som grundlag for en varig ordning med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed uden for Danmarks Radio, som kan afløse den eksisterende forsøgsordning, der skal ophøre den 31. marts 1986. De sendetilladelser, der er udstedt under ordningen, udløber på dette tidspunkt.

Forsøgsordningen gennemføres med hjemmel i den ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, som blev vedtaget i maj 1981.

I september 1981 nedsatte kulturministeriet Lokalradio- og -TV-udvalget, der fik til hovedopgave at afgive indstillinger til ministeren om fordeling af sendetilladelser og bevillinger samt at følge forsøgsordningen med henblik på afgivelse af en redegørelse, der kunne danne grundlag for overvejelserne om en eventuel varig ordning med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Udvalget har afgivet en foreløbig rapport i juli 1984 og en rapport i august 1985 til brug for overvejelserne om en permanent ordning på området ved forsøgsperiodens udløb.

Endvidere har Mediekommissionen i sin afsluttende »Betænkning om dansk mediepolitik« bl.a. berørt spørgsmålet om lokal radio- og fjernsyns-

virksomhed samt spørgsmål i forbindelse med fordeling af lyd- og billedprogrammer i kabelanlæg.

En oversigt over forsøgsordningen med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed findes som bilag 3.

Forløbet af forsøgsordningen har vist, at der over hele landet har været udbredt interesse for aktivt at medvirke til at gøre det danske medieudbud mere mangfoldigt.

Det er på denne baggrund ministeriets opfattelse, at der bør tilvejebringes grundlag for en permanent ordning for lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Den nu foreslåede ordning vil således indebære et supplement til de eksisterende og eventuelle fremtidige danske landsdækkende og regionale programtilbud – for tiden kun Danmark Radios programmer – og dermed tillige det første egentlige brud på Danmarks Radios monopol.

For så vidt angår fjernsyn er ministeriet opmærksom på, at den uafklarede situation vedrørende indførelse af et eventuelt tv-2 med regionale indslag vanskeliggør vurderingen af grundlaget for en fremtidig ordning vedrørende lokal-tv. Ministeriet er dog af den opfattelse, at der i lys af forsøgsordningen bør tilvejebringes lovgrundlag for en permanent virksomhed også på tv-området.

Hensigten med den foreslåede ordning er at udvide borgernes muligheder for at formidle og modtage oplysninger, underholdning m.v. inden for det lokale område, som udgangspunkt den pågældende kommune.

For så vidt angår trådløs virksomhed vil de frekvensmæssige forhold både på radio- og tv-området nødvendiggøre et tilladelsessystem. Der henvises til redegørelsen nedenfor om frekvensforholdene.

Lovforslaget vedrører såvel trådløs programvirksomhed som programvirksomhed ved hjælp af kabelanlæg. Der henvises til redegørelsen nedenfor om brugen af kabelanlæg.

Tilladelse vil i overensstemmelse med ordningens formål efter forslaget kunne gives til enkeltpersoner eller til selskaber, foreninger og lign., der i området oprettes til formålet. Derimod vil kom-

muner og andre offentlige myndigheder ikke kunne få tilladelse.

Tilladelsen er tidsbegrænset, men vil kunne fornyes ved periodens udløb.

Det skal tilstræbes, at der ved udstedelse af tilladelser skabes mulighed for en samlet programvirksomhed, der omfatter et varieret udbud af gener, holdninger og synspunkter.

Muligheden for at bedømme disse forhold inden for det lokale område forudsætter et kendskab til forholdene på stedet, og det må derfor anses for mest hensigtsmæssigt, at administrationen af ordningen sker decentralt.

Det foreslås derfor, at tilladelser skal udstedes af et lokalt nævn, der også skal have indseende med, at virksomheden finder sted i overensstemmelse med loven og de bestemmelser m.v., der fastsættes i medfør af loven. Nævnet nedsættes af kommunalbestyrelsen. Nævnets medlemmer udpeges således, at der skal tilstræbes en bred repræsentation af det lokale foreningsliv. Flere kommunalbestyrelser kan aftale at nedsætte et nævn i fællesskab.

Der foreslås herudover etableret et udvalg til varetagelse af visse centrale opgaver, herunder at behandle klager over et lokalt nævns beslutning om inddragelse af sendetilladelse. Udvalget skal endvidere rådgive ministeren med hensyn til lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

I bemærkningerne til forslaget til lovbestemmelserne om forsøgsordningen blev det tilkendegivet, at lokal radio- og fjernsynsvirksomhed principielt bør hvile på lokal finansiering. De offentlige tilskud til forsøgsordningen blev dog anset for en nødvendighed for at få gennemført et mere omfattende forsøg.

Det er i nærværende lovforslag forudsat, at der ikke ydes statslige tilskud til programvirksomhedens drift, og at der heller ikke skal fastsættes nogen pligt for kommunerne til at yde tilskud til dette formål.

Udgifterne til programvirksomheden under en permanent ordning må således dækkes af de enkelte foretagender selv bl.a. ved anvendelse af de metoder, som under forsøgsordningen har været brugt til at fremskaffe midler fra privat side. Forsøgsordningen har imidlertid vist, at anvendelsen af disse metoder er et usikkert grundlag for en kontinuerlig programvirksomhed. Det er derfor ministeriets opfattelse, at der bør tilvejebringes hjemmel for en reklamefinansiering af lokal radio- og fjernsynsvirksomhed med henblik på at skabe grundlag for en så omfattende og varieret virksom-

hed som muligt. Der skal fastsættes nærmere regler om reklamernes omfang, placering og indhold.

Lovforslaget vedrører programvirksomhed, som er lokal i den forstand, at den dækker et begrænset geografisk område. Det er derimod ikke tanken i loven at fastsætte bestemte krav til programindholdets lokale karakter eller f.eks. grænser for anvendelse af udenlandsk stof eller stof, der hidrører fra landsdækkende programmer.

Dette forhold er et udslag af det hovedsynspunkt, at der efter ministeriets opfattelse principielt bør tilstræbes en ordning med så få begrænsninger som muligt. Der bør således efter ministeriets opfattelse heller ikke fastsættes særlige bestemmelser for nærmere angivne programtyper som f.eks. nyhedsudsendelser.

Det må endvidere anses for u hensigtsmæssigt at fastsætte forskrifter, hvis overholdelse bl.a. erfaringerne fra forsøgsordningen har vist, at det kan være forbundet med en uforholdsmæssig administrativ indsats at kontrollere.

Det må på den anden side understreges, at en tilladelse gives til en programvirksomhed, der er beskrevet nærmere i en ansøgning, og at der derfor på dette grundlag i tilladelsen kan fastsættes vilkår vedrørende programvirksomhedens indhold. Dette er en følge af, at der ved tildeling af tilladelser skal tilstræbes et alsidigt lokalt mediebillede, og at det lokale nævn ved eventuel prioritering mellem forskellige ansøgere vil kunne lægge vægt på forudsætninger om programvirksomhedens karakter.

Ministeriet har overvejet, om der i loven burde indføres etiske normer vedrørende programmernes indhold. Under hensyn til erfaringerne fra forsøgsordningen finder ministeriet imidlertid, at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at antage, at der er behov for en sådan regulering. Det kan i denne forbindelse oplyses, at justitsministeriet efter forhandling med statsministeriet og kulturministeriet har besluttet at nedsætte et udvalg til at gennemgå aktuelle presseretlige, strafferetlige og erstatningsretlige spørgsmål på medieområdet. Det er hensigten, at lovforslag herom skal kunne fremsættes i folketingssamlingen 1986-87.

I medfør af aftalen om hybridnettet vil regeringen aktivt støtte pilotprojekter med henblik på udvikling og afprøvning af informationsteknologiske nyskabelser og vurdering af disses konsekvenser, bl.a. med henblik på en decentral udnyttelse af informationsteknologien i mindre bysamfund og tyndt befolkede egne. Til dette formål planlægges afsat 30 mio. kr. som statslig støtte over en 3-årig periode.

Den nærmere udformning af disse projekter vil kunne medføre behov for justeringer af lovgrundlaget for lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Det bemærkes, at der ved lovforslaget ikke sker nogen ændring med hensyn til radiolovens generelle anvendelsesområde. Loven vedrører således fortsat kun spredning og fordeling af »programmer« (lyd- og billedprogrammer). Spredning eller fordeling af enkle meddelelser om objektive forhold, f.eks. fly- og togtider, vejrmeddelinger og lign. informationstjenester, herunder tjenester som formidles ved hjælp af teledatasystemer, falder uden for reguleringen.

Særligt om brugen af kabelanlæg

I »Betænkning om dansk mediepolitik« har Mediekommissionen anbefalet, at der etableres lovgivningsmæssige rammer, som åbner mulighed for over et kabelanlæg at udøve programvirksomhed, der ikke allerede omfattes af den frie adgang til samtidig og uændret fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer. Det bemærkes, at radiolovens regler kun gælder for kabelanlæg, der omfatter privat beboelse. I den forbindelse giver kommissionen en fremstilling af de problemer inden for kabelområdet, der bør løses gennem en fremtidig lovgivning, og beskriver endvidere en række spørgsmål, der bør gøres til genstand for yderligere overvejelser.

Kommissionens flertal fandt, at reguleringen af programvirksomhed gennem kabelanlæg burde ske gennem et tilladelsessystem, administreret af et særligt kabelnævn. Tilladelsen til at udøve programvirksomhed forudsattes at have karakter af en registrering, idet enhver ejer af et kabelanlæg og enhver, som ejeren måtte have stillet kanalkapacitet til rådighed for, burde kunne opnå den ansøgte tilladelse på de i loven angivne vilkår.

Ministeriet finder det uønsket at fastsætte særlige regler om programvirksomhed på kabelområdet, der herefter vil være omfattet af de samme regler, som fastsættes for trådløs lokal programvirksomhed.

Man foreslår dog regler, der undtager programvirksomhed i meget små anlæg fra reguleringen. Desuden foreslås det at pålægge ejerne af anlæg med en vis større kanalkapacitet at stille en kanal til rådighed for lokal programvirksomhed.

Kommissionen har endvidere rejst spørgsmålet, om en vis andel af kanalerne i større anlæg skal være reserveret til fordeling af programmer fra de nordiske landes offentlige radiospredningsinstitutioner, eventuelt fra andre landes tilsvarende institu-

tioner. Ministeriet har overvejet det nævnte spørgsmål, først og fremmest med henblik på fordeling af programmer fra de andre nordiske lande, men har ikke fundet det påkrævet på nuværende tidspunkt at fastsætte regler herom. Baggrunden herfor er de muligheder for fordeling i kabelanlæg af langdistancefremførte nabolandsprogrammer, der er til stede efter ændringen af loven i foråret 1985.

Ministeriet har overvejet, om der i forbindelse med den foreslåede regulering af selvstændig programvirksomhed – som berørt af Mediekommissionen – bør gennemføres bestemmelser, som begrænser mulighederne for at erhverve eneret til udsendelse af »nationale begivenheder«, herunder vigtige sportsbegivenheder. Formålet med sådanne bestemmelser skulle navnlig være at sikre, at landsdækkende programforetagender har mulighed for at udsende sådanne begivenheder.

Det er ministeriets opfattelse, at det er for tidligt at tage stilling til, hvilken virkning den ændrede mediesituation på længere sigt vil have for Danmarks Radios og eventuelle andre landsdækkende programforetagenders mulighed for at opfylde deres almindelige programmæssige forpligtelser. Forslaget indeholder derfor ikke bestemmelser om det nævnte spørgsmål.

De gældende regler for ejerskab af fællesantenneanlæg fastslår, at et anlæg kan oprettes af ejeren af eller lejerne i en ejendom, kommunale myndigheder og teledadministrationer.

Beslutninger vedrørende fællesantenneanlæggenes økonomiske og programmæssige forhold træffes af de enkelte anlægs ejer(e), dog med den begrænsning, at ejerne har en pligt til at sikre, at danske landsdækkende og regionale programmer fordeles i anlæggene.

For fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg, der ejes af fællesantenneforeninger, afhænger beslutningsproceduren af den enkelte forenings vedtægter. Inden for antenneforeninger er det således et spørgsmål af foreningsretlig karakter, om det ved en flertalsvedtagelse gyldigt kan besluttes, at alle medlemmer skal deltage i udgifterne vedrørende modtagning af et bestemt fjernsynsprogram.

Hvad angår spørgsmålet om ejerskab og brugerindflydelse finder ministeriet på grundlag af Mediekommissionens overvejelser, at der ikke på nuværende tidspunkt kan konstateres noget behov for at foreslå ændringer i de gældende regler om retten til at eje fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg. Skulle reglerne om retten til at eje fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg blive ændret, bør det overvejes, hvorledes en brugerindflydelse vil kunne sikres.

Frekvenser og sendere

De nuværende radioforsøg foregår i frekvensbåndet 100–104 MHz, der egentlig ved international aftale er forbeholdt et 4. landsdækkende radio-program, dvs. et net af kraftige sendere. Så længe der ikke er indført et program 4, vil båndet dog fortsat kunne anvendes af lokale radioer, men dets kapacitet vil være stærkt afhængig af nabolandenes anvendelse af disse frekvenser til kraftige sendere i landsdækkende sendernet.

Lokal radiovirksomhed skal i fremtiden foregå i båndet 104–108 MHz, der hidtil internationalt har været anvendt til mobile radiotjenester, herunder luftfartskommunikation. Der er fra Sveriges og en række østlandes side taget forbehold med hensyn til faren for forstyrrelser af deres tjenester i forbindelse med båndets udlægning til lokal radio. Dette kan i værste fald indebære, at båndet først vil stå til rådighed i fuld udstrækning i 1995. Båndet vil således kun i et ikke nærmere bestemt omfang være til rådighed for lokal programvirksomhed pr. 1. april 1986.

Endelig vil der i henhold til den internationalt vedtagne frekvensplan være mulighed for lokal radiovirksomhed i frekvensområdet 87,5–100 MHz dvs. på frekvenser beliggende mellem dem, som benyttes af landsprogrammernes kraftige sendere.

Det kan således ikke i øjeblikket siges, præcis hvor mange lokale sendere der vil kunne opstilles ved begyndelsen af den permanente ordning. Antallet vil dog være betydeligt, og langt større end 48 – det antal 10 watt sendere, der i øjeblikket er i drift i båndet 100–104 MHz. Men dette båndes anvendelighed til lokal virksomhed vil mindskes i takt med, at det i nabolande tages i brug med stærke sendere med forstyrrelser til følge.

Omvendt vil den lokale anvendelighed af båndet 104–108 MHz vokse i takt med, at andre landes forbehold opgives, indtil total landsdækning er mulig. Post- og Telegrafvæsenet udfolder bestræbelser i denne retning. For dette net planlægges med radiosendere på 160 watt effektivt udstrålet effekt (e.r.p.) og antennehøjde 40 m, dvs. en vis styrkelse i forhold til forsøgsordningen. Udnyttes den mulige effektførogelse fuldt ud, vil det medføre, at stationernes rækkevidde i mange tilfælde vil blive begrænset af forstyrrelser fra andre tilsvarende stationer på samme kanal. Senest i 1995 vil antallet af sendere – forudsat en jævn fordeling over landet – kunne være omkring 400, hvoraf mindst 1 i hver kommune.

I FM-båndet 87,5–100 MHz har Danmark mulighed for at oprette ca. 130 sendere med en mak-

simal effekt på 30 watt. Frekvenserne i dette område er dog mindre attraktive, fordi mange lyttere vil kunne have svært ved at stille ind på senderne, der på skalaen vil være klemte inde mellem de stærke sendere for program 1–3.

Der vil således på radioområdet være plads til et betydeligt antal lokale sendere, men en række usikre faktorer gør det indtil videre svært at angive, hvor mange der kan oprettes, og dette må ses i lyset af, at det endnu ikke er kendt, hvor mange steder der vil være ønske om at drive programvirksomhed.

Forholdene taler for en pragmatisk fremgangsmåde, hvor det fastlægges som princip, at der skal være mulighed for én nærradiosender pr. kommune – og så vidt muligt flere sendere pr. storbyområde. I tilfælde, hvor ministeren for offentlige arbejder af frekvensmæssige årsager ikke kan udstede tilladelse til alle de radiostationer, der er nødvendige for de programvirksomheder, som de lokale nævni i givet fald vil tillade, må valget mellem alternative løsningsmuligheder træffes af det centrale udvalg.

Med hensyn til tv har Danmark udover det eksisterende landsdækkende program, der ligger i VHF-området, mulighed for i UHF-området at oprette 2 landsdækkende programmer baseret på kraftige hovedsendere suppleret med mindre hjælpesendere.

Forudsættes muligheden for et tv-2 bevaret, vil de frekvenser, der er udlagt til et tv-3, kunne udnyttes på en sådan måde, at der i en geografisk jævn fordeling vil være plads for 70–90 sendere – eventuelt med en lidt større effekt end de 200 watt, der har været fastsat for forsøgsordningens 10 sendere.

Der vil på denne måde kunne opnås dækning af ca. ¼ af landets areal. Placeres sendere fortrinsvis i byerne, vil det på grund af forstyrrelsesfaren medføre en væsentlig reduktion af det mulige senderantal, men en meget stor del af befolkningen vil dog kunne nås.

Kulturministeriet foreslår på denne baggrund, at der anvendes samme fremgangsmåde ved fordelingen af stationsmuligheder som med hensyn til radio, således at det tilstræbes, at flest mulige områder skal kunne få lokal-tv.

Såfremt et tv-2 bliver realiseret, åbner der sig en anden mulighed for at tilbyde befolkningen lokal-tv. Der vil i forbindelse med tv-2s sendere kunne opsættes sendere i endnu et sendernet, der ved international aftale er sikret for et landsdækkende dansk fjernsynsprogram. Sendernes placering vil muliggøre udsendelser inden for det enkelte amt.

Forudsat at de lokale programvirksomheder deler sendetiden på den ny sender, vil de lokale programmer kunne udsendes til hele amtet.

Samfundsøkonomisk indeholder en sådan løsning flere fordele: etableringen af de ny sendere vil medføre en marginal udgift i forhold til tv-2 udgifterne, og seerne vil kunne klare sig med én antenne til modtagelse af både tv-2 og de lokale programmer.

I forsøgsordningen har den fastsatte senderstyrke for radio og tv indeholdt en begrænsning af dækningsområdet, som harmonerer med ordningens formål, idet rimelig sikker modtagning kun har kunnet påregnes inden for en radius af mellem 5 og 10 km. Erfaringerne viser dog, at modtagning på langt større afstand har været almindelig, ganske særlig i fællesantenneanlæg med gode modtageforhold.

Det må imidlertid tages i betragtning, at dette bl.a. skyldes, at Post- og Telegrafvæsenet har kunnet anvise frekvenser, hvor forstyrrelsesproblemet har været lille. Som omtalt er der problemer i forhold til udlandet, men i en permanent ordning vil problemerne også kunne opstå mellem de lokale stationer indbyrdes. En senders forstyrrelsesvirkning rækker langt ud over det område, som den dækker effektivt. Derfor vil tilstedeværelsen af et stort antal lokale sendere indebære en gensidig begrænsning af dækningsområderne og bidrage til at fastholde den lokale karakter af den virksomhed, lovforslaget sigter på.

Tilvejebringelsen af sendere bør efter kulturministeriets opfattelse følge det mønster, der i forsøgsordningen har været gældende for tv-forsøgene, således at tilladelsesindehaverne selv må anskaffe og drive de nødvendige sendere – dog naturligvis undergivet den tekniske godkendelse og kontrol fra Post- og Telegrafvæsenets side, som er påkrævet i henhold til loven om radiokommunikation.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1

ad § 1

I den gældende lovs § 1, stk. 1, betegnes Danmarks Radios adkomst til at sprede programmer trådløst til almenheden som en »eneret«. Da den hidtidige forsøgsordning med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed uden for Danmarks Radio nu foreslås afløst af en varig ordning, forekommer det rigtigere at tale om en »ret«. Danmarks Radio vil

indtil videre faktisk have eneret på landsdækkende og regional programvirksomhed.

I § 1, stk. 2, findes i dag hjemmelen til lokale trådløse forsøg, som foreslås afløst af en hjemmel for varig lokal programvirksomhed. Med hensyn til de mere detaljerede regler, som vil være nødvendige i en varig ordning, henvises til et nyt kapitel 2 a i loven, der vil være fælles for trådløs og kabelbaseret virksomhed.

Til nr. 3

ad § 3 a

I denne bestemmelse samles – til afløsning af den gældende lovs § 3, stk. 3 – reglerne om brugen af kabelanlæg til selvstændig programvirksomhed.

Bestemmelsens nr. 1 om Danmarks Radios ret til at lade programmer fordele er indholdsmæssigt uændret.

Ny er bestemmelsens nr. 2, der indeholder hjemmel til en varig ordning med lokal programfordeling ved hjælp af kabelanlæg, jfr. den hidtidige § 3, stk. 3, nr. 2, om forsøgsvirksomhed på dette område.

Ny er også bestemmelsens nr. 3, om fordeling i kortere perioder af lyd- og billedprogrammer om enkeltstående begivenheder af lokal karakter, jfr. den gældende lovs § 3, stk. 3, nr. 3, idet udstedelsen af tilladelser foreslås overført fra kulturministeren til de lokale nævn, der i øvrigt udsteder tilladelse til lokal programvirksomhed.

Er der ikke i det pågældende område oprettet noget nævn, idet der ikke har foreligget ansøgninger om tilladelse til varig programvirksomhed, indsendes ansøgningen til det centrale udvalg, som er omhandlet i § 15 i.

Ny er endelig bestemmelsens nr. 4, der fastsætter en undergrænse for størrelsen af de anlæg, der efter ministeriets opfattelse bør være undergivet regulering m.h.t. selvstændig programvirksomhed. Ministeriet foreslår, at fællesantenneanlæg med højst 25 tilslutninger i en enkelt bygning eller en gruppe af nærliggende bygninger skal kunne danne rammen om programvirksomhed uden tilladelse, idet indseende med anvendelsen af så små anlæg forekommer at være en upåkrævet begrænsning af borgernes handlefrihed. Den anførte grænse for størrelsen af anlæg beror på et skøn men svarer til den i ophavsretslovens § 22 a, stk. 2, fastsatte undergrænse for tvangslicensordningen vedrørende ophavsmænds krav på vederlag for en samtidig og uændret fordeling af radiofoni-udsendte radio- og fjernsynsudsendinger.

ad § 3 b

I denne bestemmelse samles reglerne om, hvilke fjernsynsprogrammer der skal være til rådighed for brugerne – de tilsluttede husstande – i fællesantenneanlæg m.v.

For så vidt angår bestemmelsens stk. 1, der er uændret, jfr. den hidtidige § 3, stk. 4, bemærkes, at der i dag kun foregår regionale fjernsynsudsendelser ved det af Danmarks Radio gennemførte TV-Syd forsøg.

Ny er bestemmelsens stk. 2, der foreskriver, at anlæg med en betydelig fordelingskapacitet – efter forslaget mere end 10 programkanaler – skal reservere 1 kanal for lokal fjernsynsvirksomhed, der er bestemt til spredning (trådløst) eller fordeling (ved hjælp af kabelanlæg) i det pågældende område.

På tilsvarende måde som stk. 1 gælder bestemmelsen også for anlæg, som allerede er i drift. Er der i et eksisterende anlæg mere end 10 kanaler, vil der således i givet fald blive tale om at skaffe plads til lokal programvirksomhed. Det forekommer rimeligt som et led i sikringen af et afbalanceret programudbud i de anlæg, der i øvrigt er eller bliver udbygget med henblik på en betydelig forsyning med programmer af udenlandsk oprindelse, at kræve kapacitet stillet til rådighed for eksisterende lokale programtjenester.

Det må fremhæves, at denne kapacitet efter forslaget kun skal stilles til rådighed for fordelingen af programmer, der udsendes i henhold til en tilladelse efter kapitel 2 a, der gælder i det lokalområde, hvor anlægget er beliggende.

Endelig skal det understreges, at der alene er tale om en forpligtelse med hensyn til fjernsynsprogrammer. Baggrunden herfor er, at modtagning af radioprogrammer bestemt for vedkommende geografiske område normalt vil være uproblematisk, dvs. ikke afhængig af programmernes fordeling ved hjælp af kabelanlæg.

Til nr. 4

ad § 15 a

Da der ikke er et ubegrænset antal sendefrekvenser til rådighed for radio og fjernsyn, er det nødvendigt at gøre programvirksomhed afhængig af en tilladelse. Heller ikke på kabelområdet er kapaciteten ubegrænset. Et tilladelsessystem vil i øvrigt indebære en registrering, der vil være nyttig, hvis der – f.eks. i forbindelse med spørgsmål om ansvaret for virksomheden – opstår et behov for entydigt at fastslå, hvem der står for aktiviteten.

I bestemmelsens stk. 1 foreslås, at tilladelser til lokal programvirksomhed skal kunne gives til en-

kelpersoner, selskaber, foreninger og lign. Tilladelse vil således bl.a. kunne gives til selskaber oprettet af dagblade. Et programforetagende vil også kunne være opbygget som en selvejende institution.

Bestemmelsen indebærer, at kun private personer og selskaber m.v. kan få tilladelse. Kommuner eller andre offentlige myndigheder skal ikke kunne stå for driften af lokal radio- eller fjernsynsvirksomhed.

Ved fastlæggelsen af det lokale område, som en programvirksomhed skal kunne omfatte, bør udgangspunktet være den enkelte kommune. Også en del af en kommune, f.eks. et bysamfund eller et storbykvarter, skal kunne opfattes som et lokalområde. Ikke mindst i landområder vil det kunne være naturligt, at indtil 3 eller 4 kommuner betragtes som ét lokalområde med én radiosender. Ordningen må derfor åbne mulighed herfor. Med hensyn til fjernsyn vil det, også på grund af de større ressourcer som er påkrævede, være rimeligt at kunne betragte flere kommuner som ét lokalområde. Ligesom i forsøgsordningen må der imidlertid fastsættes en sådan afgrænsning af de enkelte lokalområder, at der ikke bliver tale om programvirksomhed af regional karakter, dvs. programvirksomhed der er bestemt for områder som et amt eller større områder, idet en sådan programforsyning falder uden for lovforslaget.

Forslaget åbner dog mulighed for, at der ved afgrænsningen af det lokale område kan tages hensyn til de særlige forhold i Storkøbenhavn.

Baggrunden for stk. 2 er, at ministeriet finder, at der må stilles krav om, at programforetagender har tilknytning til det pågældende lokale område. Dette kravs opfyldelse skal søges sikret gennem regler om, at personlige indehavere af tilladelse og flertallet af bestyrelsesmedlemmer i selskaber m.v. skal have bopæl i det pågældende område.

Med henblik på at skabe klarhed vedrørende de organisatoriske forhold er det ministeriets opfattelse, at kun selskaber og foreninger m.v., der har programvirksomhed som eneste formål, skal kunne få tilladelse.

Det forudsættes, at vedtægter skal forelægges sammen med ansøgningen om tilladelse.

Stk. 3 vedrører det overordnede ansvar for ledelsen af programvirksomheden og sigter navnlig til at forebygge dannelsen af et såkaldt network, dvs. oprettelsen af et fast samarbejdsforhold, der indebærer at to eller flere lokale radio- eller tv-foretagender udsender de samme programmer over flere sendere, samt at ledelsen af en virksomhed,

specielt vedrørende programmerne, helt eller delvis går over til en anden end tilladelsens indehaver.

Det er ikke hensigten at udelukke et konkret samarbejde mellem de lokale radio- og tv-virksomheder om udveksling af programmer m.v.

Bestemmelsen vil i øvrigt som hovedregel indebære, at de lokale radio- og tv-foretagender ikke må sprede eller fordele programmer, der føres frem udefra, samtidig med at fremføringen sker.

Stk. 4 henviser til den tilladelse til oprettelse og drift af radioanlæg, der efter § 1 i lovbekendtgørelse nr. 210 af 6. april 1976 om radiokommunikation vil være påkrævet. Ved udstedelsen af tilladelse til lokal programvirksomhed fastsætter nævnet en frist, inden for hvilken tilladelsesindehaveren skal have opnået ministeren for offentlige arbejders tilladelse efter radiokommunikationsloven.

ad § 15 b

Bestemmelsens stk. 1 vedrører de perioder, som der maksimalt kan gives tilladelse for. Tilladelser bør i almindelighed udstedes for 3 år (radio) og 5 år (tv) ad gangen, således at deltagerne har sikkerhed for at kunne udvikle deres projekter over en rimelig periode. Med tilladelsen må der sikres den enkelte virksomhed en rimelig minimumssendetid, som kan påregnes i hele tilladelsesperioden. Kommer nye indehavere af tilladelse til, således at flere skal dele én sender, må omfordeling af sendetid kun ske under hensyntagen til den tilsikrede sendetid.

Ministeriet finder, at nævnens afgørelser om udstedelse af tilladelser ikke skal kunne påklages til nogen overordnet central myndighed.

Bestemmelsens stk. 2 vedrører behandlingen af ansøgninger om sendetilladelse.

Med det udgangspunkt, at i princippet kun de tekniske muligheder bør sætte grænser for antallet af lokale programforetagender, skal der tilstræbes en udvidelse af borgernes muligheder for at formidle og at modtage et varieret udbud af synspunkter, information, underholdning m.v. I tilfælde, hvor der er konkurrence om at komme til at gøre brug af begrænsede muligheder for at drive programvirksomhed, vil en prioritering af interesserne kunne blive nødvendig.

Det må gælde for både radio og tv, at der ikke opstilles et generelt krav om programmernes indholdsmæssigt lokale karakter. Ansøgere om tilladelse skal imidlertid beskrive deres programmæssige intentioner så bestemt i ansøgningen, at det lokale nævn har tilstrækkeligt grundlag for at udstede tilladelser, der så vidt de foreliggende ansøg-

ninger åbner mulighed herfor, tilgodeser et varieret udbud af genrer, holdninger og synspunkter.

Ved vurderingen af ansøgningerne bør det tilstræbes, at der i det samlede lokale programudbud opnås alsidighed, men ministeriet mener, at alsidighed ikke skal opstilles som et krav til den enkelte programvirksomhed. Dette beror dels på, at der skal være en så bred adgang til at opnå tilladelse, at intet synspunkt i princippet afskæres fra at komme til orde, dels på, at de enkelte ansøgere netop vil kunne være talsmænd for særstandpunkter (politiske, religiøse osv.), af hvem man ikke med rimelighed kan forvente, at de skulle kunne forvalte et alsidighedsprincip.

Stk. 3 fremhæver at nævnet har mulighed for i forbindelse med tilladelsen at stille vilkår om, at den programlinie, som er fremlagt i ansøgningen, fastholdes. Dette forhold kan have betydning i en situation, hvor nævnet ved en prioritering mellem forskellige ansøgere har lagt vægt på en særlig udformning af programvirksomheden. Det bemærkes dog, at bestemmelsen ikke skal være til hinder for, at der kan ske ændringer af programvirksomhedens udformning i lys af de erfaringer, der gøres.

ad § 15 c

Ministeriet finder, at forsøgsordningens finansieringsformer fortsat bør kunne finde anvendelse: gaver, medlemskontingenter, lytterhilsener, bingo-spil, salg af sendetid – for så vidt der ikke herved sker indgreb i rådigheden over virksomheden – abonnement m.v.

Vedrørende bingo-spil skal man dog pege på de begrænsninger i adgangen til at arrangere spillet, der fremgår af de gældende regler herom. Justitsministeriet har om disse regler oplyst, at foreninger m.v. kan afholde bingo-spil for medlemmerne til støtte for lokale radio- eller fjernsynsvirksomheder efter reglerne om foreningsarrangementer i justitsministeriets cirkulære nr. 6 af 17. januar 1984 om bortlodning. Offentlige bingo-spil kræver derimod politiets tilladelse, som bl.a. forudsætter, at spillet sker til fordel for et almennyttigt eller velgørende formål. Dette indebærer, at overskuddet ikke – hverken direkte eller indirekte – må tilfalde radio- eller fjernsynsvirksomheden. Denne virksomhed må for sin medvirken alene oppebære et beløb, der svarer til omkostningerne ved at producere udsendelsen.

Man må være opmærksom på, at der ved en uændret videreførelse af forsøgsordningens finansieringsprincipper kan blive tale om en favorisering

ring af foretagender, der kan påregne bidrag fra pengestærke virksomheder eller organisationer.

Kulturministeriet må tage afstand fra tanken om stats- eller licensfinansiering. Den lokale virksomhed må baseres på lokal finansiering, dvs. de midler, som de lokale foretagender selv er i stand til at rejse, uden at disse midler i øvrigt nødvendigvis skal være af lokale oprindelse. Et krav herom skønnes at ville rejse uoverskuelige kontrolproblemer.

Ministeriet finder, at det bør stå kommuner frit for, om de vil yde støtte til lokal programvirksomhed inden for de regler, som i øvrigt gælder for kommuner.

Efter ministeriets vurdering vil det være rigtigt at tillade reklamefinansiering, da dette vil indebære en række fordele, både for radio- og tv-foretagender og for det lokale erhvervsliv.

Ministeriet finder endvidere ud fra administrative hensyn, at det vil være uheldigt at arbejde med et reklameforbud, hvis overholdelse erfaringerne fra forsøgsordningen har vist, at det er vanskeligt at kontrollere.

Der må fastsættes regler om reklamernes indhold, omfang og placering for henholdsvis radio og tv, og overholdelsen af disse regler må påses af de lokale nævn.

I Mediekommissionens »Betænkning om dansk mediepolitik« hedder det, at der givetvis vil være et potentiale af reklamemidler til finansiering af lokalradio og lokal-tv. Først og fremmest lokalradio vil være attraktiv for annoncørerne, idet mediet er hurtigt og fleksibelt, produktionsomkostningerne lave og priserne på reklameindslag billige. Med hensyn til lokal-tv antages det, at interessen for at reklamere vil være meget afhængig af, om der er mulighed for at reklamere i landsdækkende tv. Uden reklamer i landsdækkende tv forventes både lokale og landsdækkende annoncører at være interesserede i lokal-tv.

Forslaget om reklamefinansiering af de lokale medier må ses i sammenhæng med regeringens forslag om delvis reklamefinansiering af et øget udbud af landsdækkende og regionalt tv.

En række hovedprincipper bør efter ministeriets opfattelse være fælles for reklamevirksomheden såvel på landsdækkende/regionalt som på lokalt plan.

Det gælder således følgende forhold:

Der må fastsættes grænser for den del af udsendelsestiden, som anvendes til reklamer (f.eks. maksimalt 10 pct. af den daglige sendetid og maksimalt 6 minutter pr. sendetime).

Reklameindslag skal klart identificeres i forhold til programvirksomheden i øvrigt.

Der skal fastsættes regler for reklameindslagernes indhold, således at etiske hensyn tilgodeses.

Der må på den anden side tages hensyn til de særlige forhold, som vil gøre sig gældende ved lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, ligesom der må skelnes mellem tv- og radiomediet.

Under hensyn til de lokale virksomheders private karakter finder man det ikke rimeligt, at der fastsættes grænser for den andel af den samlede finansiering af den enkelte station, som må dækkes ved hjælp af reklameindtægter.

For tvs vedkommende bør der stilles krav om, at reklameindslag lægges som blokke mellem udsendelserne, således at det udelukkes, at udsendelserne afbrydes i reklameøjemed. Under hensyn til radiomediets karakter vil det ikke være hensigtsmæssigt at stille et tilsvarende krav på dette område.

Med hensyn til spørgsmålet om reklamers eventuelle indflydelse på programvirksomhed har det i forbindelse med landsdækkende/regionalt tv været foreslået, at der til formidling af reklamer og betaling herfor burde oprettes et selskab, der er uafhængigt af programselskabet. Efter ministeriets opfattelse vil det være uhensigtsmæssigt at stille et tilsvarende krav vedrørende formidling af reklamer i de lokale medier og betaling herfor. Det bør således være de enkelte programforetagender, der skal administrere reklameindslagene. Ministeriet tager herved i betragtning, at der bliver tale om medievirksomheder af begrænset størrelse, samt at reklameindslagene skal kunne tilpasses særlige lokale forhold. Endelig bemærkes, at det lokale nævn som kontrolmyndighed har indseende med programvirksomheden og vil kunne beslutte at iværksætte sanktioner over for tilladelsens indehaver, hvis reklamevirksomheden medfører en sådan ændring af programvirksomhedens udformning, at der sker overtrædelse af eventuelle vilkår herom.

For så vidt angår kommerciel sponsoring bør det gælde, at det udtrykkeligt skal nævnes ved en udsendelses begyndelse og afslutning, hvilken erhvervsvirksomhed der har bidraget til finansieringen af udsendelsen.

ad § 15 d

Med henblik på at sikre bevismateriale i tilfælde, der kræver dokumentation af indholdet af programmer, må der foregå en løbende optagelse af alle programmer, og optagelserne skal opbevares i en periode, der foreslås sat til 3 måneder.

Ministeriet skønner, at pligten må påhvile tillægsindehaverne selv, ligesom tilfældet er i forsøgsordningen.

Opbevaringen af udsendelser skal primært ske af hensyn til behandlingen af sager vedrørende programvirksomheden i det lokale nævn, berigtigelsesnævnet eller det centrale udvalg.

De nærmere forskrifter af teknisk karakter vil blive fastsat af kulturministeriet.

Det bemærkes, at der ikke med forslaget er taget stilling til spørgsmålet om en egentlig arkivering af lokale programmer. Dette spørgsmål overvejes i øjeblikket af en under kulturministeriet nedsat arbejdsgruppe vedrørende bevaringsforanstaltninger og arkivering for radio- og TV-programmer i almindelighed. Fra arbejdsgruppen kan der ventes, dels et initiativ angående midlertidige bevaringsforanstaltninger i den øjeblikkelige situation, dels forslag om lovgivning angående en systematisk arkivering på et senere tidspunkt.

ad § 15 e

Under den nuværende forsøgsordning har dansk rets almindelige regler været gældende med hensyn til spørgsmålet om straf- og erstatningsansvar i forbindelse med udtalelser i lokale radio- og tv-udsendelser.

Disse regler går, for så vidt angår strafansvaret – f.eks. for freds- eller ærekrænkende eller racistiske udtalelser i sådanne udsendelser – ud på, at straf kan pålægges også personer, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til den pågældende gerning, jfr. straffelovens § 23. Med hensyn til erstatningsansvar gælder, at skadevolderen ifald ansvar for alle uforvarselige handlinger, der kan tilregnes som forsætlige eller uagtsomme. I medfør af Danske Lov 3-19-2 vil skadevolderens arbejdsgiver endvidere i en række tilfælde kunne gøres erstatningsansvarlig.

Disse almindelige regler om straf- og erstatningsansvar har ikke givet anledning til særlige problemer i forsøgsperioden, der har løbet fra den 1. april 1983, og som vil udløbe den 31. marts 1986.

Med hensyn til straf og erstatning har et flertal i Mediekommissionen i »Betænkning om dansk mediepolitik« (s. 231–233) anbefalet, at de presse-retlige regler i tillempet form bør overføres til al radio- og fjernsynsvirksomhed. Udgangspunktet skulle i denne forbindelse være, at der for udsendelserne almindeligvis findes en navngiven ansvarlig programleder, som kan drages til ansvar, medens anonyme kilder og medvirkende ikke kan

drages til ansvar. I tilslutning hertil skulle retsplejelovens § 172, som fritager redaktører m.fl. ved den trykte presse for i almindelighed at vidne om unavngivne forfattere og kilders identitet, udstrækkes til radio og fjernsyn. Flertallet anbefaler desuden en fastlæggelse af alle programforetagenders erstatningsansvar på linje med det udvidede ansvar, der påhviler Danmarks Radio i henhold til radiolovens § 23.

Justitsministeriet er enig i, at den tekniske udvikling og fremkomsten af nye medier (kabel-tv, lokalradio og -tv, satellit-tv og tekst-tv) nødvendiggør en nærmere gennemgang af ansvarsreglerne på medieområdet.

På baggrund af Mediekommissionens betænkning har justitsministeriet derfor efter forhandling med statsministeriet- og kulturministeriet besluttet at nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg til at gennemgå aktuelle presseretlige, strafferetlige og erstatningsretlige spørgsmål på medieområdet og navnlig tage stilling til, om der bør gennemføres et ensartet ansvarssystem for alle medier, herunder periodiske skrifter. Udvalget vil skulle afslutte sine overvejelser så vidt muligt inden den 1. december 1986, således at justitsministeriet kan fremsætte lovforslag i folketingssamlingen 1986–87.

Justitsministeriet og kulturministeriet har på denne baggrund drøftet spørgsmålet om, i hvilket omfang man bør gennemføre midlertidige regler, der skal gælde, indtil der på grundlag af udvalgets overvejelser er gennemført en samlet lovgivning på medieansvarsområdet.

Justitsministeriet og kulturministeriet har i den forbindelse været enige om, at der også på baggrund af erfaringerne i forsøgsperioden næppe på nuværende tidspunkt er behov for gennem midlertidige regler at begrænse den personkreds, der kan pålægges straf- og erstatningsansvar i forbindelse med lokale radio- eller tv-udsendelser.

For den trykte presses vedkommende gælder i henhold til presselovens § 1, at bogtrykkeren skal anføre sit navn eller firma samt trykkested på ethvert trykt skrift. Formålet med reglen er at sikre, at man i givet fald gennem bogtrykkeren kan få oplysninger om den eller de personer, som eventuelt er straf- eller erstatningspligtige. På tilsvarende måde foreslås det, at en indehaver af en tilladelse til lokal radio- eller fjernsynsvirksomhed skal sørge for, at der i forbindelse med enhver udsendelse bliver givet oplysning om, hvem der har tilrettelagt denne (programlederen). Programlederen skal i videst muligt omfang være i besiddelse af oplysninger om, hvilke personer der har medvirket i eller under produktionen af den omhandlede ud-

F.t.l. vedr. radio- og fjernsynsvirksomhed

sendelse, således at personkredsen for et eventuelt straf- eller erstatningsansvar vil kunne klarlægges uden større vanskeligheder. Hvis en udsendelse er tilrettelagt af flere personer, vil der ikke være noget til hinder for, at disse sammen er anført som programleder. Forbeholdet »i videst muligt omfang« tager sigte på den situation, at der f.eks. i forbindelse med en direkte udsendelse fremkommer udtalelser under sådanne omstændigheder, at det ikke er muligt for programlederen at fremskaffe nærmere oplysninger af den angivne karakter.

ad § 15 f

Under hensyn til ordningens hovedformål forekommer det rigtigt, at tilladelser til lokal virksomhed udstedes lokalt. Ministeriet foreslår, at der ved kommunal mellemkomst nedsættes et nævn bestående af et ulige antal medlemmer (5-13), af hvilke et mindretal udpeges direkte af kommunalbestyrelsen. De øvrige medlemmer udpeges af kommunalbestyrelsen efter en procedure, der er baseret på ønsket om en alsidig repræsentation af det lokale foreningsliv.

Baggrunden for forslaget er den vægt, man lægger på, at lokal programvirksomhed udspiller sig i privat regie.

Nævnets størrelse bør bero på kommunalbestyrelsens beslutning og må ses i lyset af befolkningsunderlagets størrelse - herunder også af, om nævnet omfatter flere kommuner.

ad § 15 g

Det lokale nævn fører tilsyn med programforetagenders overholdelse af de for virksomheden gældende regler og vilkår. Bestemmelsens stk. 2 fastslår i denne forbindelse, at nævnet kan indkalde oplysninger om driften.

For så vidt angår stk. 3 bemærkes, at ministeriet finder det rimeligt, at nævnet har mulighed for at skride ind, hvis den, der har fået tilladelse, udviser betydelig passivitet med hensyn til udnyttelsen af denne, eller hvis en igangsat programvirksomhed afbrydes i længere tid.

I stk. 4 fremhæves de tilsidesættelser af regler m.v., som i almindelighed må betragtes som så grove, at nævnet vil kunne beslutte inddragelse af tilladelsen enten midlertidigt eller for resten af tilladelsens periode.

Stk. 5 giver i øvrigt nævnet mulighed for, ud fra en nærmere vurdering af foreliggende tilsidesættelser, at træffe beslutning om inddragelse.

Under hensyn til at inddragelse af en tilladelse er et meget vidtrækkende skridt, bestemmes det i

stk. 6, at nævnets beslutning med normalt opsættende virkning vil kunne indklages for det centrale udvalg.

ad § 15 h

I Mediekommissionen er et flertal gået ind for en fælles klageinstans for alle medier, der skal kunne fremsætte udtalelser om programmerne og behandle berigtigelsessager.

Der er mellem justitsministeriet og kulturministeriet enighed om, at der i tiden, indtil der kan gennemføres en samlet ansvarsordning på medieområdet, er behov for regler om berigtigelse af urigtige faktiske oplysninger i lokale radio- og fjernsynsudsendelser, på samme måde som der allerede gælder berigtigelsesregler ikke blot for udsendelser i Danmarks Radio, men også for den trykte presse.

Efter presseloven skal det såkaldte berigtigelsesnævn tage stilling til, hvorvidt redaktøren af et periodisk skrift er forpligtet til i skriftet at offentliggøre en berigtigelse af meddelelser, som skriftet har indeholdt med hensyn til oplysninger af faktisk karakter. Spørgsmålet om berigtigelse i forbindelse med lokale radio- og tv-udsendelser foreslås ligeledes henlagt til berigtigelsesnævnet, dog således, at det medlem af berigtigelsesnævnet, som er udpeget efter indstilling fra Danske Dagblades Forening, i disse sager erstattes med et medlem, der har kendskab til lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. Berigtigelsesnævnet vil således i sager om berigtigelse af urigtige oplysninger i lokale radio- eller fjernsynsudsendelser være sammensat af en (højesterets)dommer, en person udpeget af Dansk Journalistforbund og et medlem med kendskab til lokal radio- og tv-virksomhed.

Det bemærkes, at der ikke i øjeblikket findes nogen sammenslutning, der kan betragtes som repræsentativ for tilladelsesindehaverne i forsøgsordningen. Hvis der i den fremtidige varige ordning bliver dannet en sammenslutning, der udgør den almindelige repræsentation for tilladelsesindehaverne, vil det være rimeligt, at det pågældende medlem af berigtigelsesnævnet bringes i forslag af denne sammenslutning.

Bestemmelsen indebærer således, at presselovens berigtigelsesregler finder tilsvarende anvendelse med hensyn til berigtigelse af urigtige faktiske oplysninger i lokale radio- og tv-udsendelser. Pligten til berigtigelse påhviler ved periodiske skrifter efter presselovens § 9 redaktøren. Da et tilsvarende system ikke indføres ved lovforslaget for så vidt angår de lokale radio- og tv-udsendelser

ser, vil berigtigelsespligten for sådanne udsendelser påhvile tilladelsens indehaver.

Presselovens § 9 fastslår bl.a., at den, som en urigtig oplysning er egnet til at påføre en ikke uvæsentlig skade i økonomisk henseende eller i offentlighedens omdømme, har krav på at få bragt en berigtigelse, hvis begæring herom fremsættes snarest og inden en måned efter, at den urigtige oplysning er blevet bragt. Et eventuelt afslag på begæringen fra den ansvarshavende redaktørs side skal meddeles snarest efter begæringens modtagelse og være ledsaget af oplysning om muligheden for at klage til berigtigelsesnævnet. I dagblade skal berigtigelse optages senest i det andet nummer efter begæringens modtagelse, medmindre afslag er meddelt. Denne regel vil gælde tilsvarende for lokale radio- og fjernsynsforetagender, der har en udsendeshyppighed, som svarer til dagbladsudgivelse. Der kan også blive tale om optagelse af en oplysning om et sagsanlæg for manglende berigtigelse.

De bemærkes endelig, at der i lovforslaget indgår bestemmelser om straf for visse overtrædelser af loven eller regler fastsat i medfør af loven. Dette gælder også med hensyn til overtrædelse af pålæg om berigtigelse.

ad § 15 i

Der foreslås oprettet et udvalg, der repræsenterer juridisk, teknisk og mediemæssig sagkundskab, som på centralt hold kan følge udviklingen inden for lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. I tilfælde, hvor ministeren for offentlige arbejder af frekvensmæssige årsager ikke vil kunne udstede tilladelse til oprettelse af alle de sendere, som ville være nødvendige for samtlige påtænkte programvirksomheder, skal valget mellem alternative løsningsmuligheder træffes endeligt af udvalget.

Endvidere anser man det for rigtigt, at der bliver en mulighed for at påklage afgørelser truffet af de lokale nævn om inddragelse af en sendetilladelse for kortere eller længere tid. I sådanne sager skal udvalget træffe den endelige administrative afgørelse.

Endelig skal udvalget fungere som rådgiver for kulturministeriet, bl.a. med hensyn til udformningen af retningslinjer på området, som udviklingen måtte vise, at der er behov for.

Herudover skal udvalget efter § 3 a, nr. 3, udstede tilladelser til fordeling i fællesantenneanlæg

m.v. af programmer i enkelte tilfælde, hvor et lokalt nævn ikke er oprettet.

ad § 15 j

Ved fordeling af et program om en enkeltstående lokal begivenhed i henhold til særlig tilladelse efter § 3 a, nr. 3, skal i hovedtræk de samme regler følges, som gælder for varig programvirksomhed. Der sigtes til reglerne om tilladelsesindehaverens selvstændighed, reklamer, opbevaring af bånd, programleder og berigtigelse.

Bestemmelserne om, hvem der kan få tilladelse, skal derimod ikke overføres på dette område, d.v.s. at der ikke stilles bopælskrav, og at kommuner og andre offentlige myndigheder ikke vil være afskåret fra lejlighedsvis at få tilladelse til denne begrænsede form for programvirksomhed.

ad § 15 k

Bestemmelsen tilsigter at skabe hjemmel for udstedelse af regler vedrørende lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, såfremt der i lys af udviklingen skulle vise sig behov for i øget omfang at fastsætte generelle forskrifter herom.

Blandt de forhold, som der kan blive tale om, kan nævnes spørgsmålet om regler for etablering af samvirke mellem flere indehavere af sendetilladelse, som deler en sender, med henblik på løsning af spørgsmål om fordeling af sendetid, udgifter m.v.

Til nr. 5

ad § 22

Som noget nyt fastsætter bestemmelsen strafansvar for den, der tilsidesætter en afgørelse om berigtigelse, overtræder bestemmelsen om at stille en kanal til rådighed for lokale programmer, bestemmelsen om optagelse og opbevaring af programmer samt bestemmelsen om pligt til at udpege en programleder m.v.

Til § 2

Loven skal træde i kraft den 1. april 1986, hvor den nuværende forsøgsordning med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed er udløbet. En række bestemmelser må dog træde i kraft snarest, således at behandlingen af ansøgninger, udstedelsen af tilladelser m.v. kan gennemføres i tide for at kunne få virkning pr. 1. april.

Bilag 1

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Danmarks Radio har ret til spredning af lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg.

Stk. 2. Enkeltpersoner, selskaber, foreninger og lign., der har fået tilladelse efter kapitel 2 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen sprede lyd- og billedprogrammer til almenheden ved hjælp af radioanlæg.«

§ 1. Danmarks radio har eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig spredning af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af radioanlæg inden for enkelte lokale områder.

2. § 3, stk. 3 og 4, ophæves.

§ 3. Fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, må kun benyttes til fordeling af:

- 1) Danmarks Radios programmer og andre danske programmer, som spredes ved hjælp af radioanlæg i overensstemmelse med § 1.
- 2) Udenlandske lyd- og billedprogrammer, som kan modtages direkte på frekvenser, der er bestemt til radiospredning, eller som fremføres til anlægget af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller et telefonselskab, herunder også programmer, som overføres via kommunikationssatellitter med henblik på viderefordeling i fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg.
- 3) Udenlandske lyd- og billedprogrammer, der overføres via kommunikationssatellit,

og som modtages af et fællesantenneanlæg efter midlertidig tilladelse i henhold til § 4, stk. 3.

Stk. 2. Fordelingen af de i stk. 1 nævnte programmer må kun finde sted uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen eller overføringen finder sted.

Stk. 3. Lyd- og billedprogrammer må endvidere uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 fordeles ved hjælp af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, i følgende tilfælde.

- 1) Danmarks Radio har ret til at lade lyd- og billedprogrammer fordele ved hjælp af kabelanlæg.
- 2) Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig fordeling af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder.
- 3) Ministeren for kulturelle anliggender kan i særlige tilfælde tillade, at lyd- og billedprogrammer om enkeltstående begivenheder af lokal karakter i kortere periode fordeles inden for enkelte lokale områder.

Stk. 4. Det påhviler ejere af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg at sikre, at der i anlægget sker en fordeling af Danmarks Radios fjernsynsprogrammer og andre landsdækkende eller til modtagelse i det pågældende område bestemte regionale fjernsynsprogrammer, som udsendes i overensstemmelse med gældende lov.

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Lyd- og billedprogrammer må endvidere uanset § 3 fordeles ved hjælp af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, i følgende tilfælde:

- 1) Danmarks Radio har ret til at lade programmer fordele.
- 2) Enkeltpersoner, selskaber, foreninger og lign., der har fået tilladelse efter kapitel 2 a, kan i overensstemmelse med tilladelsen lade programmer fordele.
- 3) Det nævn, der er omtalt i § 15 f, kan i særlige tilfælde tillade, at programmer om enkeltstående begivenheder af lokal karakter fordeles i kortere perioder inden for et lokalt område. Hvor et nævn ikke er oprettet, træffes afgørelsen af det udvalg, der er omtalt i § 15 i.
- 4) Fordeling af programmer kan uden tilladelse ske i anlæg, som ikke omfatter mere end 25 tilslutninger i en bygning eller en gruppe af nærtliggende bygninger.

§ 3 b. Det påhviler ejere af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, at sikre, at der i anlægget sker en fordeling af Danmarks Radios fjernsynsprogrammer og andre landsdækkende eller til modtagelse i det pågældende område bestemte regionale fjernsynsprogrammer, som udsendes i overensstemmelse med gældende lov.

Stk. 2. Det påhviler ejere af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, og som indeholder mere end 10 kanaler, at stille en kanal til rådighed for lokale fjernsynsprogrammer, der spredes eller fordeles i det pågældende område i henhold til tilladelse efter kapitel 2 a.«

4. Efter § 15 indsættes som kapitel 2 a:

»Kapitel 2 a

Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed

§ 15 a. Det nævn, der er omtalt i § 15 f, kan give enkeltpersoner og selskaber, foreninger og lign. tilladelse til radio- og fjernsynsvirksomhed ved hjælp af radioanlæg eller kabelanlæg inden for et lokalt område.

Stk. 2. Tilladelse kan kun udstedes, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Udstedes tilladelse til en enkeltperson, skal denne have bopæl i det pågældende lokale område.
- 2) Udstedes tilladelse til et selskab, en forening eller lignende, skal et flertal af be-

styrelsens medlemmer have bopæl i området.

- 3) Selskabet, foreningen eller lign. skal have radio- eller fjernsynsvirksomhed som eneste formål.

Stk. 3. Tilladelsens indehaver skal selvstændigt udøve programvirksomheden. Programvirksomheden må kun i særlige tilfælde omfatte programmer, der udsendes samtidig af en anden indehaver af en tilladelse.

Stk. 4. Tilladelse til programspredning ved hjælp af radioanlæg er betinget af, at der inden for en fastsat frist, der kan forlænges, foreligger tilladelse til radiospredning efter lov om radiokommunikation.

§ 15 b. Tilladelse udstedes for en bestemt periode, der maksimalt kan være 3 år for radio og 5 år for fjernsyn. Fornyelse af tilladelse kan ske ved periodens udløb.

Stk. 2. Ved behandlingen af ansøgninger skal det nævn, der er omtalt i § 15 f, søge at sikre det enkelte lokale område en samlet programvirksomhed af alsidig karakter.

Stk. 3. Nævnet kan i forbindelse med udstedelsen af en tilladelse bl.a. stille vilkår om, at programvirksomheden udøves i overensstemmelse med ansøgningen.

§ 15 c. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter regler om, hvorledes reklamer og udsendelser, der støttes af erhvervsvirksomheder, kan indgå i programvirksomheden.

§ 15 d. Tilladelsens indehaver skal optage og i 3 måneder opbevare alle udsendelser på bånd i overensstemmelse med regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender. I forbindelse med behandlingen af en sag vedrørende programvirksomheden kan det pålægges indehaveren at aflevere optagelser af udsendelserne. Hvis behandlingen af sager vedrørende programvirksomheden gør det nødvendigt, kan det pålægges indehaveren at opbevare bånd i mere end 3 måneder.

§ 15 e. Tilladelsens indehaver skal sørge for, at der for hver udsendelse findes en programleder. Programlederen skal i videst muligt omfang have kendskab til, hvem der har

deltaget i eller på anden måde medvirket til udsendelsen.

Stk. 2. Tilladelsens indehaver skal sørge for, at der ved afslutningen af hvert program gives oplysning om, hvem der er programleder.

§ 15 f. Tilladelse efter § 15 a udstedes af et lokalt nævn, der nedsættes af kommunalbestyrelsen. Flere kommunalbestyrelser kan nedsætte et fælles nævn.

Stk. 2. Nævnet består af et ulige antal medlemmer, mindst 5 og højst 13. Et mindretal vælges direkte af kommunalbestyrelsen. De øvrige medlemmer vælges efter følgende regler:

Kommunalbestyrelsen indkalder med mindst 14 dages varsel til et møde med deltagelse af lokale foreninger og organisationer, der udvælges efter kommunalbestyrelsens skøn. Der skal ved udøvelsen af dette skøn lægges vægt på en alsidig repræsentation af det lokale foreningsliv. Opnås der på mødet enighed om valget af de øvrige medlemmer til nævnet, anses de pågældende for valgt. Opnås der ikke enighed, vælger kommunalbestyrelsen medlemmerne efter indhentet udtalelse fra de pågældende foreninger og organisationer.

Stk. 3. Nævnets funktionsperiode følger den kommunale valgperiode. Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for nævnets virksomhed.

§ 15 g. Nævnet fører tilsyn med programvirksomheden og påtaler overtrædelser af loven, bestemmelser fastsat efter loven og vilkår for tilladelser.

Stk. 2. Nævnet kan afkræve en tilladelsesindehaver oplysninger om virksomhedens drift.

Stk. 3. En tilladelse kan inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis indehaveren ikke udnytter tilladelsen, eller der sker en væsentlig afbrydelse af programvirksomheden.

Stk. 4. En tilladelse kan inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis indehaveren

- 1) ikke længere opfylder betingelserne i § 15 a, stk. 2,
- 2) overtræder § 15 a, stk. 3,
- 3) tilsidesætter § 15 d eller pålæg, der er meddelt efter denne bestemmelse, eller
- 4) overtræder § 15 e.

Stk. 5. En tilladelse kan i øvrigt inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis en overtrædelse som nævnt i stk. 1 er grov, eller overtrædelser er ofte gentagne.

Stk. 6. Nævnets afgørelse om inddragelse af en tilladelse kan inden 4 uger fra meddelelsen om afgørelsen kræves indbragt for det udvalg, der er omtalt i § 15 i. En klage har opsættende virkning, medmindre udvalget bestemmer andet.

§ 15 h. Bestemmelserne i §§ 9–10 i lov om pressens brug finder tilsvarende anvendelse på spørgsmål om berigtigelse i forbindelse med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. I sådanne sager erstattes det medlem af berigtigelsesnævnet, som er udpeget efter indstilling fra Danske Dagblades Fællesrepræsentation, med et medlem, som udnævnes af justitsministeren efter indstilling fra ministeren for kulturelle anliggender. Dette medlem skal have kendskab til lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Stk. 2. Ved anvendelse af de regler, der er nævnt i stk. 1, sidestilles indehaveren af en tilladelse med redaktøren af et periodisk skrift.

§ 15 i. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et udvalg med følgende opgaver:

- 1) Efter forhandling med Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet at træffe den endelig administrative afgørelse om fordelingen af sendestationer på lokalområder under hensyn til de frekvensmæssige muligheder.
- 2) At træffe den endelige administrative afgørelse i klagesager om inddragelse af sendetilladelser.
- 3) At rådgive ministeren om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Stk. 2. Udvalget består af 5–7 medlemmer, der skal repræsentere juridisk, teknisk og mediemæssig sagkundskab. Udvalget nedsættes for 4 år ad gangen.

Stk. 3. Ministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra udvalget en forretningsorden for dette.

§ 15 j. For tilladelser givet efter § 3 a, nr. 3, finder bestemmelserne i § 15 a, stk. 3, § 15 c, § 15 e og 15 h anvendelse.

§ 15 k. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte regler om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.«

5. § 22, stk. 1 og 2, affattes således:

»§ 22. Med bøde straffes den, der

- 1) spreder lyd- eller billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden ved hjælp af radioanlæg i strid med § 1,
- 2) fordeler lyd- eller billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, ved hjælp af fællesantenneanlæg eller andre kabelanlæg i strid med § 3 eller § 3 a,
- 3) tilsidesætter en afgørelse om berigtigelse, jfr. § 15 h, eller
- 4) overtræder § 3 b, § 15 d, § 15 e eller § 21.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes efter § 5, § 15 c og § 15 k, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.«

§ 22. Med bøde straffes den, der

- 1) spreder lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden, ved hjælp af radioanlæg i strid med § 1,
- 2) fordeler lyd- og billedprogrammer til lokaler, som anvendes til privatbeboelse, ved hjælp af fællesantenneanlæg eller andre kabelanlæg i strid med § 3 eller
- 3) overtræder § 21.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes efter § 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelse begået af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelselskaber eller lignende kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, jfr. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab som sådant bødeansvar.

Bilag 2**Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser**

Der er ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at fremkomme med et skøn over de udgifter, der vil være forbundet med ordningens administration.

Udgifterne til de lokale nævn forudsættes dækket af kommunen (kommunerne), således at sekretariatsopgaver varetages af den kom-

munale administration.

Udgifterne til det centrale udvalg dækkes af staten. Kulturministeriet varetager udvalgets sekretariatsopgaver. De årlige udgifter for staten forventes ikke at ville overstige 100.000 kr.

Bilag 3

Oversigt over forsøgsordningen med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed

Grundlaget

§ 1, stk. 2, og § 3, stk. 3, nr. 2, (tidligere § 2, stk. 2) i loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (lov nr. 421 af 15. juni 1973, som ændret ved lov nr. 249 af 27. maj 1981 og lov nr. 276 af 6. juni 1985) giver ministeren for kulturelle anliggende adgang til – efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet – at tillade forsøg med radio- og fjernsynsvirksomhed inden for enkelte lokale områder. Forsøgene kan gennemføres ved hjælp af radioanlæg (trådløst) eller ved hjælp af kabelanlæg (fællesantenneanlæg).

I henhold til § 2, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 481 af 8. september 1981 om fællesantenneanlæg m.v. vil der i forbindelse med forsøg ved hjælp af kabelanlæg kunne etableres midlertidige forbindelser mellem fællesantenneanlæg hen over kommunegrænser for det lokale program.

Formålet har været gennem en forsøgsordning at tilvejebringe det fornødne erfaringsgrundlag til belysning af, om der bør lovgives om adgangen til at tillade permanent lokal programvirksomhed uden for Danmarks Radio.

En tidligere ordning med forsøg alene ved hjælp af kabelanlæg, der afvikledes 1974–1977, havde vist sig utilstrækkelig til at tilvejebringe et fyldestgørende grundlag. Der er redegjort for disse forsøg i rapporten »Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed« (1977).

Lokalradio- og -TV-udvalget

Den 30. september 1981 nedsatte kulturministeriet Lokalradio- og -TV-udvalget.

Foruden at udarbejde forslag til retningslinier for forsøgsordningen har Lokalradio- og -TV-udvalgets opgave været at afgive indstillinger til kulturministeriet om fordelingen af tilladelser og tilskud, at behandle eventuelle klager over programmerne og at følge forsøgene med henblik på afgivelse af en

redegørelse, der eventuelt kan danne grundlag for en varig ordning med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. Herudover er udvalget af ministeriet bemyndiget til i enkeltheder at udmønte de for forsøgsordningen gældende retningslinier samt at føre tilsyn med overholdelsen af disse.

Udvalget har 14 medlemmer, af hvilke 2 er udpeget af Dannarks Radio og 1 af henholdsvis Post- og Telegrafvæsenet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Dansk Journalistforbund, Danske Dagblades Forening, Danske Litter og Fjernseeres Fællesforbund, Statens humanistiske forskningsråd, Statens samfundsvidenskabelige forskningsråd og Forbrugerrådet. Kulturministeren har udpeget 3 medlemmer, deriblandt formanden, samt 1 tilforordnet, der deltager i udvalgets møder. Sekretariatsforretningerne udføres i kulturministeriet.

Ordningens igangsættelse

Finansudvalget tiltrådte der 4. juni 1982 ved aktstykke nr. 353 en statslig bevilling på 6 mill. kr. til ordningen – forudsat at der fra kommunal side blev stillet lige så store midler til rådighed. Efter at spørgsmålet om den kommunale støttes omfang var afklaret, blev forsøgsordningen igangsat, således at forsøgsperioden er 3 år, fra 1. april 1983 til 31. marts 1986.

Tilladelsernes fordeling

Uddelingen af forsøgstilladelser er foregået, efter at udvalget havde behandlet ansøgninger i 3 omgange. Den seneste frist for ansøgning om deltagelse i forsøgsordningen var den 1. november 1983. Ansøgninger, der er indkommet efter denne dato, er ikke blevet taget op til behandling. I forhold til nogle kabel-tv-tilladelser er der dog efterfølgende taget stilling til spørgsmålet om udvidelse af tilladelsen til også at omfatte trådløst tv:

Kulturministeriet har på grundlag af udvalgets indstillinger udstedt i alt 150 tilladelser til forsøg med lokal radio- eller fjernsyns-

virksomhed. 16 ansøgere fik tilladelse til både radio og tv:

	Radio	TV	I alt
4. marts 1983	51	22	73
8. november 1983	26	12	38
22. december 1983	18	8	26
14. august 1984	13	–	13
	108	42	150

26 forsøgsprojekter er indtil den 1. juni 1985 blevet opgivet – 18 radio- og 8 tv-projekter. Opgivelsen er i 25 tilfælde sket, før udsendelserne var blevet påbegyndt. Der er herefter 90 nærradioer og 34 lokal-tv-projekter.

Der er 111 indehavere af tilladelse, heraf har 13 tilladelse til både radio og TV.

Det har i overensstemmelse med forudsætningerne for 1981-loven om ændring af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed påhvilet Lokalradio- og -TV-udvalget og kulturministeriet at tilstræbe en betydelig spredning med hensyn til projekternes geografiske for-

deling, befolkningsunderlag, organisationsform, programvirksomhed, finansieringsform m.m. Til denne forskelligartethed hører også, at man har ønsket forsøg såvel med som uden professionel arbejdskraft.

Således er der givet tilladelser til enkeltpersoner, foreninger oprettet med vedkommende forsøg for øje (og tilsvarende paraplyorganisationer), bestående foreninger med et andet hovedformål (f.eks. trossamfund og oplysningsforbund), dagblade, selskaber oprettet til formålet, uddannelsesinstitutioner m.v.

Geografisk fordeler de 124 projekter sig således:

	Storkøbenhavn	Øvrige Sjælland, Lolland og Bornholm	Fyn	Jylland
Radio	25	19	8	38
TV	6	6	8	14
I alt	31	25	16	52

Befolkningsunderlaget ser således ud:

	København	Københavns omgen	Provinsby	Landsby/land
Radio	15	10	58	7
TV	4	2	24	4
I alt	19	12	82	11

Projekterne kan endvidere inddeles i følgende typer:

	Radio	TV	I alt
--	-------	----	-------

1. Foreninger/sammenslutninger dannet specielt med nærradio

eller lokal-tv for øje	32	8	40
2. Trossamfund	28	2	30
3. Dagblade/journalister	11	4	15
4. Fagbevægelse/oplysningsforbund	6	6	12
5. Uddannelses-/forskningsinstitutioner	5	0	5
6. Eksisterende foreninger med andet hovedformål	4	3	7
7. Politiske partier	2	0	2
8. Kommuner	1	2	3
9. Antenneforeninger/grundejerforeninger	1	9	10
I alt	90	34	124

De 124 projekter startede deres sendevirksomhed i følgende år:

	1983	1984	1985
Radio	39	43	8
TV	8	25	1
I alt	47	68	9

Den statslige bevilling

Udvalgets indstillinger om anvendelsen af den statslige bevilling på 6 mill. kr. er blevet fulgt af kulturministeriet. Med forbehold om eventuelle mindre forskydninger budgetteredes forbruget pr. 1. juni 1985 således:

Projektstøtte	ca. 4,4 mill. kr.
Leje af radiosendere ...	ca. 0,6 mill. kr.
Lytter- og seundersøgelser m.m.	ca. 0,9 mill. kr.
Ikke disponeret	ca. 0,1 mill. kr.
	6,0 mill. kr.

Støtten til enkelte projekter er ydet som driftstilskud og/eller som rente- og afdragsfri lån til anskaffelse af udstyr mod pantesikkerhed i dette.

Ved den 1. uddeling af tilladelser blev der givet tilsagn om støtte til 42 projekter. Denne støtte varierer stærkt - fra 8.000 kr. til 575.000 kr. Herefter har mulighederne for støtte fra kulturministeriet praktisk taget været udtømt. Ved den 2. uddeling blev der givet tilsagn om støtte i 3 tilfælde. Ved den 3. og 4. uddeling var det på forhånd tilkendegivet, at støtte ikke kunne påregnes.

Forsøg med trådløs nærradio kan kun foregå ved hjælp af sendere, som stilles til rådighed af kulturministeriet i samarbejde med Post- og Telegrafvæsenet.

Udvalgets 1. rapport

Lokalradio- og -TV-udvalgets 1. rapport, »Forsøg med nærradio og lokal-tv« (juli 1984) blev udarbejdet efter ønske fra Mediekommissionen som et bidrag til kommissionens overordnede gennemgang af perspektiverne for den danske medieudvikling.

Baggrunden for udvalgets 2. rapport

Omkring årsskiftet 1984-85 blev det over for Lokalradio- og -TV-udvalget oplyst, at kulturministeriet sigtede mod at fremsætte et lovforslag vedrørende en varig nærradio- og lokal-tv-ordning tidligst muligt i folketings-samlingen 1985-86, således at der kunne blive skabt klarhed om det fremtidige lovgrundlag i god tid, inden forsøgsperioden udløber den 31. marts 1986.

På samme tidspunkt færdiggjorde Mediekommissionen sin afsluttende »Betænkning om dansk mediepolitik«.

Heri udtaler et flertal (40 medlemmer) blandt andet: »et flertal ... ønsker ikke på nærværende tidspunkt at komme med konkrete anbefalinger med hensyn til den fremtidige udvikling på nærradio- og lokal-tv-området, selv om det er flertallets opfattelse, at denne radio- og tv-virksomhed skal have permanente udfoldelsesmuligheder i fremtiden. Flertallet ønsker først og fremmest at understrege nødvendigheden af, at et lovgrundlag er parat ved forsøgsperiodens udløb.« (S. 104). Endvidere udtaler et mindretal (18

medlemmer) blandt andet: »Et mindretal ... mener, at den kommende lovgivning bør udformes, så adgangen til at etablere og drive nærradio og lokal-tv bliver så åben som praktisk muligt.«(S. 105).

I lyset heraf besluttede udvalget at fremskynde sine overvejelser om, hvilke synspunkter der efter udvalgets opfattelse bør tages i betragtning, når der skal lovgives om den kommende ordning.

Resultatet af disse overvejelser findes i udvalgets 2. rapport, »Nærradio og lokal-tv i fremtiden« (betænkning nr. 1047), der er baseret på udvalgets virksomhed indtil den 1. juni 1985. De i nærværende oversigt meddelte oplysninger om forsøgsordningen hidrører fra denne rapport.

Bemærkninger vedrørende udvalgets 2. rapport

I rapporten anføres bl.a.:

»Der kan, som det fremgår af denne rapport, på nuværende tidspunkt – da der endnu står $\frac{3}{4}$ år af forsøgsperioden tilbage – redegøres for en række erfaringer med forsøgsordningen. Udvalget har imidlertid ikke haft lejlighed til systematisk at gennemgå undersøgelsesresultater med henblik på udformningen af forslag om en varig ordning, således som man kunne have ønsket.

Udvalgets beskæftigelse med et omfattende materiale i form af både konkrete og generelle sager i den forløbne del af forsøgsordningen udgør således hovedgrundlaget for udvalgets overvejelser og forslag.

Det kan ikke udelukkes, at nogle af udvalgets forslag ville have set anderledes ud, hvis det havde været muligt at lade resultaterne af en mere indgående analyse af forsøgsvirksomheden tillige med erfaringer fra forsøgsperiodens sidste fase indgå i udvalgets overvejelser.«

Særlig med hensyn til lokal-tv hedder det bl.a.:

»Efter udvalgets opfattelse gør den uafklarede situation vedrørende indførelse af et eventuelt tv-2 det overordentlig vanskeligt at afgøre, hvilke forslag, der vil kunne være nyttige som grundlag for en politisk stillingtagen angående trådløst lokal-tv.«

Udvalget mener, »at interessen for at drive trådløst lokal-tv vil blive formindsket, hvis tv-2 kommer til at indeholde et betydeligt regionalt element«, idet »produktioner, der

ellers ville være blevet bragt i lokal-tv, i stedet finder deres plads i det regionale tv...

Angående kabel-tv er der stor usikkerhed om, hvilke konsekvenser den nu gennemførte ændring af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (lov nr. 276 af 6. juni 1985) faktisk vil få med hensyn til fællesantenneanlæggens udbygning og hybridnettets udbredelse. Det er ligeledes i øjeblikket uvist, hvilke lovgivningsinitiativer der vil blive taget med hensyn til den fremtidige brug af kabelanlæg...

De omtalte usikkerhedsmomenter kunne efter Lokalradio- og -TV-udvalgets vurdering begrunde, at udvalgets stillingtagen til lokal-tvs fremtid burde udskydes til et tidspunkt i efteråret 1985, hvor der kan formodes at blive tilvejebragt større klarhed om den kommende udvikling vedrørende tv-2 og brugen af kabelanlæg. Dette måtte antagelig indebære, at den nuværende tv-ordning i en eller anden form skulle forlænges ud over den 31. marts 1986.

Udvalget har imidlertid valgt at fremlægge sine foreløbige overvejelser for på denne måde at yde et bidrag til den samlede beslutningsproces.«

Nærmere om forsøgsordningens regulering og indhold

Deltagelse i forsøgsordningen er afhængig af 2 tilladelser med hver sine vilkår – den ene, af teknisk karakter, udstedes af P & T i henhold til loven om radiokommunikation – den anden, som vedrører programvirksomheden og er den egentlige forsøgstilladelse, udstedes af kulturministeriet i henhold til loven om radio- og fjernsynsvirksomhed. Til programvirksomhed ved hjælp af fællesantenneanlæg, kræves der dog ikke nogen særskilt teknisk tilladelse, idet virksomheden – med kulturministeriets tilladelse – kan finde sted inden for gældende forskrifter.

Forsøgstilladelsen er en forvaltningsakt, der ikke af indehaveren selv kan overdrages til andre. Derimod har udvalget i nogle tilfælde godkendt, at en tilladelse blev overført til en anden person eller til et selskab eller en selvejende institution, der ville videreføre et igangsat projekt. Man har herved tilstræbt af fastholde projekternes »identitet«, således at det så vidt muligt var de samme interesser, der beholdt kontrollen over projekterne.

I bemærkningerne til forslaget til forsøgsloven blev det i 1981 af kulturministeriet tilkendegivet, at lokal radio- og fjernsynsvirksomhed principielt bør hvile på *lokal finansiering*. Tilskuddene til forsøgsordningen blev imidlertid anset for en nødvendighed for at få gennemført mere omfattende forsøg end i den første forsøgsordning.

De i alt 6 mill. kr., som staten afsatte til forsøgsordningen, og hvoraf ca. 5 mill. kr. udgik i forskellige former for støtte til projekterne, skulle vise sig at blive en meget lille del af, hvad forsøgsordningen koster.

Statsbevillingen skulle modsvares af lige så store kommunale bidrag. Viljen til at støtte fra kommunal side er yderst varierende i de forskellige kommuner, men det er et faktum, at den kommunale støtte til ordningen som helhed langt overstiger den statslige.

Kun for nærradioernes vedkommende har det været muligt at danne sig et mere præcist indtryk af udgifts- og indtægtsforhold, idet der fra 82 ud af 90 radioer foreligger tilstrækkelige oplysninger om økonomien i hele den 3-årige forsøgsperiode på grundlag af regnskabs- og budgettal.

I alt påregner de pågældende nærradioer udgifter på ca. 99 mill. kr. og indtægter på ca. 95 mill. kr. Heraf hidrører 24 mill. fra løn til langtidsledige og 5 mill. kr. fra anden kommunal støtte, 4 mill. kr. fra løn under jobkabelsesordningen og 2 mill. kr. fra kulturministeriets bevilling. Antallet af frivillige ulønnede arbejdstimer anslås til omkring 1 million.

På tv-området har det endnu ikke været muligt at fremskaffe tilstrækkelige oplysninger for en tilsvarende belysning af de økonomiske forhold.

I forsøgsordningen har *reklame* (til varetagelse af kommercielle interesser) og kommerciel sponsering været forbudt og udvalget har fundet det nødvendigt i et sæt retningslinier af 10. juli 1984 at præcisere forbudet mod reklame og kommerciel sponsorvirksomhed således:

»*ad reklame*: at anbefalinger af og henvisninger til varer og virksomheden i kommercielt øjemed ikke må forekomme, uanset om der ydes vederlag for udsendelsen.

ad kommerciel sponsorvirksomhed: at finansiering af bestemte programmer fra erhvervs-side ikke må forekomme.«

Særlig for lokal-tv-projekternes vedkommende har udvalget i en rundskrivelse af 15. marts 1985 fastsat regler om reklamer på danske sportspladser i forbindelse med udsendelserne, der svarer til de i EBU (European Broadcasting Union) vedtagne regler.

Indtil den 1. juni 1985 har udvalget 11 gange over for 10 forskellige projekter (radio: 6 – tv: 4) påtalt overtrædelser, idet disse påtaler i alle tilfælde undtagen to har omfattet flere forhold.

Abonnements-tv har kun været prøvet i forbindelse med trådløst tv af Kanal 2 i Københavns-området, hvor abonnementet effektueres gennem, at forbrugeren må leje en dekoder, der skal tilsluttes modtageren, for at programmerne skal kunne modtages i forståelig form.

Der foreligger ikke i øjeblikket nærmere oplysninger om, i hvilket omfang projekterne beskæftiger sig med *forretningsmæssige aktiviteter* for at skabe indtægter.

Det er imidlertid kendt, at en række projekter for at øge indtægtsgrundlaget driver forskellige aktiviteter som salg af t-shirts, badges, plakater m.v. Af *andre indtægtsformer* kan nævnes: gaver, kontingenter, bingo-spil (specielt via støtteforeninger), lytterhilser og lign. samt salg af sendetid og salg af optagelser.

Forsøgsordningen forudsætter ikke, at de enkelte projekter udviser *alsidighed* i deres programvirksomhed, og der er ikke stillet noget krav om alsidighed. Det skal dog nævnes, at der af kabel-tv-projekterne i Odense, som slog sig sammen på programområdet, er krævet åbenhed over for udenforståendes lokale programmer, og at kommunale projekter forventes at vise alsidighed.

Ifølge forudsætningerne for forsøgsloven skal programvirksomheden være begrundet i et *lokal interessefællesskab* og ikke kun fremtræde som en dublering af landsdækkende eller regionale programmer. Dette betyder blandt andet, at en væsentlig del af programudbuddet skal være produceret i området.

For så vidt angår tv-programmerne har udvalget i forbindelse med fastlæggelse af grænser for program-samarbejde præciseret begrebet lokalt interessefællesskab.

I en rundskrivelse af 18. februar 1985 vedrørende samarbejdsaftaler og programsammensætning til lokal-tv-projekterne har ud-

valget – særlig med henblik på spørgsmålet om network, hvorved de samme programmer udsendes på forskellige lokaliteter – præciseret føltende:

- »1. Forsøgstilladelsen kan ikke overdrages helt eller delvis. Indehaveren skal i overensstemmelse med tilladelsen have kontrollen over såvel stationens programvirksomhed som driften i øvrigt. En tilladelsesindehaver kan ikke (uden forudgående godkendelse herfra) indgå nogen aftale, hvorved der afstås beføjelser over projektet til uvedkommende.
2. Den enkelte stations programsammensætning skal omfatte mindst 50 pct. lokalt stof – det vil sige stof, der er produceret lokalt eller på anden måde har tilknytning til det pågældende lokale område.
3. En spredning eller fordeling i det lokale område af programmer, der føres frem til stationen udefra, må ikke foregå samtidig med, at fremføringen sker, medmindre der er tale om lokalt stof.«

For nærradioernes vedkommende er begrebet lokalt interessefællesskab ikke præciseret ved brug af procentsatser. I forbindelse med en indstilling om midlertidig inddragelse af en forsøgstilladelse har udvalget kun fastslået, at en andel af lokalt stof vurderet til maksimalt 15 pct. ikke var i overensstemmelse med forudsætningerne for tilladelsen, det vil sige den ansøgning som lå til grund for udstedelsen af tilladelsen.

Ved vurderingen af, om de enkelte projekter lever op til programforpligtelserne, lægges der vægt på karakteren af programmerne som helhed.

I anledning af en ansøgning om tilladelse til transmission af *satellit-tv* har kulturministeriet udtalt, at viderespredning af satellit-transmitterede tv-programmer falder uden for forudsætningerne for lovgivningen vedrørende forsøgsordningen, og at uændret og samtidig trådløs udsendelse af programstof overført via satellit derfor ikke kan godkendes. Derimod indeholder lovgivningen ikke hindringer for en almindelig punkt til punkt transmission af satellit-tv programmer med henblik på tidsforskudt udsendelse. Det forudsættes herved, at den pågældende udsendelse i givet fald gennemføres i overensstem-

melse med de vilkår, der i øvrigt er fastsat for den pågældende tilladelse.

Det er i forsøgsperioden fastsat som vilkår, at de enkelte projekter skal *identificere sig* ved begyndelsen og slutningen af hver udsendelse, dog mindst én gang hver time. Identifikationen skal ske ved anvendelse af en af kulturministeriet godkendt betegnelse.

Der er ikke, hverken i loven og dens forudsætninger eller af udvalget, fastsat generelle *etiske normer* for forsøgenes programindhold.

De *udsendelses- og produktionstekniske forudsætninger* for forsøgene er fastlagt i »Generelle retningslinier for etablering af lyd- og videotekniske anlæg til lokaludsendelser i den 3-årige periode«, som er et bilag til de udstedte forsøgstilladelser.

Forsøgsprojekterne havde fra forsøgsperiodens start pligt til løbende at indsende *dels rapporter* i skemaform om programmerne, *dels optagelser* af samtlige udsendelser til brug for forskningen eller behandlingen af klager. Senere er det dog blevet bestemt, at projekterne selv skal opbevare optagelserne i mindst 6 måneder, inden for hvilken periode bånd uden videre kan rekvireres af udvalget. De indsendte bånd beholdes normalt i ministeriet indtil forsøgsperiodens udløb.

I forhold til kulturministeriet *hæfter* forsøgstilladelsernes indehavere for, at programmerne er i overensstemmelse med de gældende retningslinier. Ansvar for tilladelsens rette brug kan indehaverne ikke fralægge sig ved aftaler med enkelte programproducenter eller på anden måde.

Det er Lokalradio- og -TV-udvalgets opgave at *følge* projekternes virksomhed og at påtale eventuelle overtrædelser af de for forsøgsordningen gældende regler.

Sanktionsmuligheden er i yderste konsekvens at indstille til ministeriet, at indehaveren fratages sin tilladelse, eventuelt midlertidigt indtil forholdene er bragt i orden. Udvalget har indtil videre i tre tilfælde indstillet midlertidigt fratagelse af en tilladelse.

Udvalget er desuden klageorgan, idet lyttere og seere kan henvende sig med *klager* over lokal programvirksomhed. Udvalget har også adgang til af egen drift at tage de enkelte forsøgs programmer op til vurdering, uanset om en klage foreligger.

Retningslinier for behandling af klager er fastsat i kulturministeriets vejledning af 28.

februar 1983. Om proceduren er det heri bestemt, at en klage skal angå et bestemt program og i første instans må rettes til den ansvarlige ledelse af vedkommende programvirksomhed. En klage til udvalget må vedrøre en afgørelse truffet af denne ledelse. Udvalget kan træffe afgørelse om *berigtigelse* af fejlagtige oplysninger om faktiske forhold og i øvrigt kun fremsætte *udtalelser*. Kulturministeriet fungerer som ankemyndighed i forhold til udvalget.

For forsøgsprojekterne er der ikke fastsat særlige bestemmelser, der regulerer forhold vedrørende *ansvarspådragende udsendelser*. Dette gælder såvel i strafferetlig som i erstatningsretlig henseende. Dansk rets almindelige ansvarsregler er derfor gældende.

Under forsøgsordningen er samtlige *nærradiosendere* anskaffet af Post- og Telegrafvæsenet og stillet vederlagsfrit til rådighed for forsøgene, idet kulturministeriet ud af de statslige midler betaler forrentning og afskrivning til Post- og Telegrafvæsenet i forsøgsperioden. Da afskrivningstiden er 10 år, er Post- og Telegrafvæsenets udgifter kun delvis dækket ved forsøgsperiodens udløb.

I forsøgsperioden har det været overladt til brugerne selv at finde en egnet placering af senderen, foretage installation, opsætte senderantenne og tilvejebringe programlinje hos det lokale telefonselskab. Det samme gælder etablering af studie og det dertil knyt-

tede optage- og afspilningsudstyr. Senderstyrken er 10 watt tilført antennen. Den effektivt udstrålede effekt (e.r.p.) kan ved særlige antennekonstruktioner blive flere gange højere.

Da udgifterne til en *tv-sender* er langt større end til en nærradiosender, har man på forhånd måttet se bort fra en tilsvarende ordning som ved nærradio. Det vil sige, at projekterne selv har måttet afholde udgifterne til etablering og drift af sender, men nogle af tv-forsøgene har dog fået et betydeligt direkte tilskud fra kulturministeriet.

Senderanskaffelse har således været overladt til forsøgene selv, men flertallet af de trådløse tv-forsøg har kontraheret med Post- og Telegrafvæsenet om oprettelse og drift af de sendertekniske anlæg, og udgifterne dækkes efter regning. Også link-forbindelsen mellem tv-studiet og senderen er her tilvejebragt af Post- og Telegrafvæsenet. Senderstyrken er 200 watt (e.r.p.).

For kabel-tvs vedkommende bemærkes, at forsøgenes dækningsområde er fastlagt i forbindelse med udstedelsen af forsøgstilladelsen.

I forhold til radio- og fjernsynsforetagender varetages komponisternes rettigheder (og rettighederne til den tekst, der måtte være knyttet til musikken) gennem selskabet *Koda*, medens de udøvende kunstneres og pladeproducenternes rettigheder over optagelser varetages gennem institutionen Gramex.